Nr 356

av fru Nordlander m. fl.
om ökat anslag till särskilda åtgärder på skolområdet.

Den 6 december 1973 beslutade riksdagen att på tilläggsstat anvisa 15 milj. kr. för särskilda åtgärder på skolområdet.

Bestämmelserna för användandet av de anslagna medlen som ställdes till skolöverstyrelsens förfogande var helt kort att pengarna skulle användas för att förstärka insatserna på de områden där olika problem gjorde sig gällande. I första hand borde de användas för åtgärder inom grundskolans område och därvid främst för högstadiet. I undantagsfall skulle bidrag kunna utgå för insatser på det gymnasiala stadiet. I geografiskt hänseende skulle bidrag främst utgå för insatser i storstadskommunerna. Men även andra kommuner – med exempelvis betydande invandrargrupper – skulle kunna få bidrag.

Bidragen skulle användas dels för personell förstärkning vid undervisningen, dels till förstärkningsanordningar för elevvård och fritidsverksamhet. För budgetåret 1974/75 förnyades anslaget till särskilda åtgärder på skolområdet med ett uppräknat reservationsanslag av 30 milj. kr. Trots den korta tid som anslaget stått till förfogande har skolöverstyrelsen ändå försökt göra en utvärdering av resultatet med de fördelade medlen. Skolöverstyrelsen anför i sitt utlåtande att medlen, som fritt kunnat disponeras och sättas in vid akuta behov, hade gett större effekt i undervisningen än om elevantalet hade sänkts med någon elev per klass. Studieresultaten och arbetsron hade förbättrats, vilket bl. a. haft till följd att skolkfrekvensen minskat.

Lagarbetsprincipen hade vidare, enligt SÖ blivit uppmärksammad i större utsträckning än tidigare. Förstärkningsanordningar för elevvård och fritidsverksamhet blev en värdefull resurs för förbättring av skolmiljön. Föräldrar och elever har uttalat sin tillfredsställelse över att fler vuxna kunnat delta i skolans vardag. Samarbetet skola, fritidsnämnd och frivilliga organisationer har kunnat fördjupas.

Stockholms skolor inkom med önskemål om extra resurser för skolåret 1974/75 från 64 rektorsområden/skolenheter med grundskola och 25 skolenheter med gymnasieskola. Stockholms kommun, som fick en större del av de anslagna medlen har gjort följande fördelning för läsåret 1974/75: 84 % av det av skolöverstyrelsen beviljade beloppet gick till grundskolorna. 10 % gick till gymnasieskolorna, i första hand till resursförstärkning på de yrkesinriktade linjerna. 6 % behölls som centrala resurser att utnyttja för bekostande av resurslärare vid akut uppkommande problem på skolorna.

Av rektorernas redovisning av de särskilda anordningar som under vår-

terminen 1974 insatts i Stockholms skolor, som sammanställts av Pedagogiskt centrum, framgår följande: 96 % av rektorsområdenas/gymnasieskolornas svar fanns tillgängliga vid sammanställningen. 22 % av samtliga problem, för vilka resursförstärkning begärts, gällde svagpresterande elever, 18 % elevernas sysslolöshet på ledig tid, 12 % elever med sociala handikapp/invandrare och 12 % med elev- och föräldrakontakt. Tillsammans utgör dessa 64 % av alla problem.

82 % av förstärkningsanordningarna har kunnat genomföras enligt de ursprungliga planerna. Orsaken till att modifieringar måst företas är oftast svårigheter att få kompetent/lämplig personal. 85 % anser sig ha haft tillräckligt underlag för bedömning av de insatta åtgärderna. Bland dem som besvarat frågan nekande är den vanligaste kommentaren att tiden varit för kort för att medge säkra bedömningar.

Rektorernas svar på frågan om resultatet av verksamheten svarat mot förväntningarna svarade 88 % ja, 7 % var tveksamma, 2 % negativa och 3 % svarade inte.

På grundval av de positiva erfarenheter som gjorts har skolöverstyrelsen inför budgetåret 1975/76 hemställt om en fördubbling av ifrågavarande anslag. Vpk finner detta väl motiverat särskilt med tanke på det stora antalet invandrar- och övriga svagpresterande elever som behöver extra stöd i undervisningen i den klassuppdelning som finns i dag.

Också med anledning av att remisstiden för SIA-utredningen förlängts och att förslag i anslutning till dem förskjuts framåt finns anledning att temporärt förbättra arbetssituationen i skolan. Viss försöksverksamhet med SIA:s intentioner borde kunna bedrivas och individuell hjälp på olika områden till behövande elever sättas in.

I propositionen noterades de positiva erfarenheter som skolöverstyrelsen redovisat från denna verksamhet genom detta anslag. Slutsatsen blir då att yrka på *oförändrat* anslag. Den borde enligt vår mening ha blivit en förstärkt satsning i enlighet med SÖ:s anslagsbegäran.

Med stöd av det anförda föreslås

att riksdagen under punkten D 9 i Bilaga 10 *Särskilda åtgärder på skolområdet* för budgetåret 1975/76 anvisar ett reservationsanslag av 60 000 000 kr.

Stockholm den 22 januari 1975

KARIN NORDLANDER (vpk)

C.-H. HERMANSSON (vpk) NILS BERNDTSON (vpk)

GUNVOR RYDING (vpk) INGA LANTZ (vpk)

SUNE OLSSON (vpk)
i Stockholm